

Özelleştirme ile Yüzleşmek (1)

İçeriği Yazan: [Osman BUDAK](#) [1] Zaman: Pzt, 01/09/2008 - 06:00

Yazar: Osman BUDAK

Özelleştirme -ifade edilen gibi- ekonomik değil, ideolojik merkezlidir. Bu ideoloji; ulus devletleri ortadan kaldırmayı ve onların yerini çok uluslu şirketlere bırakmayı hedefleyen, liberalizmin evrilmiş sürümü olan “yeni dünya düzeni”dir. Bu bakımdan; sorun, az gelişmiş ve de gelişmekte olan, yani Kemalizm'in “mazlum milletler” diye nitelendirdiği ülkelerin ortak sorunudur. <?xml:namespace prefix = o />

Özelleştirilen bu kurumlar olmadan kalkınmak, günümüz dünyasında imkânsızdır. Hatta bu kurumlar olmadan, gelişmiş ülkelerin gelişmişliklerini korumaları da pek mümkün gözüküyor. Nitekim bunun bilincinde olan gelişmiş ülkeler, bizim gibi ülkelerde özelleştirme kavramını göklere çıkarırken, kendileri bunun oldukça uzağındadır.

Yabancılar; İngiltere'deki şirket hisselerinin %10'undan, Fransa'dakilerin %20'sinden fazlasını alamazlar. Almanya'da, demiryolları ve iletişimin büyük bölümü devlet elindedir. Bir kamu kuruluşu olan Resolution Trust Corporation, ABD'nin en büyük mal varlığına sahip şirketi durumundadır. Fransa'da, bünyelerinde 1,5 milyon işçi çalıştıran 2498 devlet şirketi vardır (1995). Bu şirketlerin 17'si tarım, 341'i endüstri ve 2140'ı ticaret, ulaşım, finansman, sigorta ve hizmet sektöründe faaliyet göstermektedir.

Hükümet ve bürokratlarımız, böyle bir tablo karşısında özelleştirmenin kutsallığına neden bu kadar bel bağlamıştır, bilinmez(!) Oysa ki bizim “KİT”lerimiz bize özgüydü ve pek çok ülkeye de örnek teşkil etmişti.

Sayın Yamaç Kona, Politika Dergisi'nin 5. sayısındaki “Özelleştirilen Türkiye” yazısında: “Belki şimdi diyeceklerim çok uzak bir ihtimal olabilir; ama bunlar olasılıklar. Bir savaş sırasında ya Türk Telekom tüm iletişim ağlarını kapatırsa, ya karayolları ve boğazlar özelleştiğinde savaş sırasında ulaşım engellenirse...” diyerek önemli bir noktaya parmak basmış. Bu olasılıklar ne çok uzaktır, ne de yaşanmamıştır. Bu, aslında, Türkiye'deki demiryollarının özelleştirilmesinin sebebidir. Yani, bu durum yaşanmıştır. Mustafa Kemal, 20. Kolordu'nun Adana'dan getirilmesi ve Şeyh Sait Ayaklanması'nın bastırılmasında bu sorunlarla karşılaşmış ve aldığı çok kısıtlı kredinin neredeyse tamamını yabancı şirketlerin millileştirilmesine, yani devletleştirilmesine harcamıştır. Mustafa Kemal Türkiye'si, o darboğazda bile tüm gücünü şirketlerin devletleştirilmesine harcamıştır. Bunun tahlilinin iyi yapılması icap eder.

Kemalist kalkınma anlayışı, ulusun doğrudan varlığı ile ilgili yatırım alanlarının devletin elinde olması gerektiğini kabul eder. Devletçiliği, altı temel ilkesinden biri olarak zaten bu yüzden kabul etmiştir. Bazıları; “o dönem gerekli olabilirdi; ama bugün eskimiş bir modeldir” diye, Mustafa Kemal'e dokunmuyor gözüküp, bu temel ilkeyi yok etmek peşindedir. Mustafa Kemal, eskiyebilir diye mi bu kavramı “temel ilkeleri” arasına almıştır acaba? Böyle bir iddia oldukça saçmadır!

Mustafa Kemal'in Devletçiliği

Mustafa Kemal, devletçilik için şunları söylüyor: “Önemli ve büyük işler; ulusun genel servetine, devletin örgüt ve gücüne dayanarak ve ulusal egemenliği koruyup geliştirmekle görevli olan hükümetin bu tür işleri olabildiği kadar üzerine almasıyla gerçekleştirilebilir. Tercih edilmesi gereken yol budur. Başka devletler, bu tür işleri ikinci derecede görebilir ve bunları bireylerin özel girişimine bırakılmasında sakıncalı olmayan işler olarak görebilir; ancak bizim için bu işler birinci dereceden önemli devlet görevleri arasında sayılmalıdır. Bu, bizim için yaşamsaldır.”

Mustafa Kemal, yukarıdaki sözlerinde; “başka devletler” diye kastettiği “gelişmiş devletler” bunda

sakınca görmüyor olabilir, diyor. Ne demek efendim? Hatta bizzat uyguluyorlar. Veriler yukarıda!

Mustafa Kemal'in bu kadar açık ve net olan görüşlerini çarpıtmaya hiç kimsenin hakkı yoktur. Toplu iğne bile üretemeyen bir ülkeyi devralmış bu lider, "devletçilik" sayesinde, tamamı yerli uçaklar uçurabilmiştir anavatan semalarında. Hala bu gerçekleri görmeyip de ahkam kesenlere, devletçiliği komünizm artığı ve Rusçuluk olarak görenlere; gelecek kuşakların çok sert yanıtlar vereceğini kestirmek güç değil.

"Özelleştirme" Uluslararası Kurumlara Teslim Edilmiştir

Sayın Yamaç Kona, bizi özelleştirmeye zorlayan olguları sormuş ve cevap vermiş: IMF! Sadece IMF olsa keşke! IMF'sinden Dünya Bankası'na, oradan da bilmem ne belasına kadar hepsi dış kökenli dayatmalar. Tabii, bizim yerli iş birlikçilerimizin de hakkını vermek lazım.

Özelleştirme İdaresi Başkanı olan Ufuk Söylemez, bu gerçeği 1995 yılında ne de güzel dile getirmiş! 2 Haziran 1995 tarihinde PTT'nin bir "t"sini özelleştirirken: "Telekomünikasyon hizmetleri, Dünya Bankası'nın istekleri ve koordinasyonu doğrultusunda, tüm dünyada kabul edilmiş uluslararası yöntemlerle özelleştirilecek. Biz burada, Dünya Bankası ve danışman firmanın öngördüğü yöntemler dışında hareket edemeyiz. Her şey olabilir; ancak şu aşamada açıklama yapamam." demiş. Adam daha ne desin? Hatta PTT'nin t'sinin özelleştirilmesinde seçilecek danışman firmanın finansmanı için Türkiye'ye 4 milyon dolar krediyi de aynı kurum verdi.

Elimiz kolumuz o kadar bağlı ki...

Bir başka açıklama da 57. hükümette Gümrüklerden Sorumlu Devlet Bakanı olan Mehmet Keçeciler'den. Gümrüklerin modernizasyonu için otomasyon ihalesi açan bakanlık için: "Gümrük teşkilatımız, ihalede aracı rolü üstlenmiştir. Son kararı, Dünya Bankası verecek. Biz burada sadece aracılık ettik. Onların göndereceği formata uygun işlem yaptık. Sonuçları gönderiyoruz. En geç 1,5 ay sonra kararı bildirecekler." diyor 12 Kasım 1999'da. Zannediyorum, onun da diyecek pek fazla sözü kalmamış.

Ufuk Söylemez'den sonraki ÖİB başkanı Uğur Bayar da: "Biz, IMF her geldiğinde söylediğimiz resmi tutturmuş durumdayız. Bu yılın birinci çeyreğinde şunlar olacak dedik, oldu. İkinci çeyreğinde şunlar olacak dedik, oldu. Üçüncü çeyreği için öngörülen THY ve Erdemir'in sürecinin başladığını da görüyorlar. Hardy (IMF heyeti başkanı Martin Hardy) bana 'ben her gelişimde büyük bir iş oluyor' dedi. Ben de 'o zaman daha sık gelin' karşılığını verdim." diyerek büyük gerçeklere ışık tutuyor.

Mafya ile ilişkileri basında yer alması nedeniyle görevinden istifa eden Devlet Bakanı Eyüp Aşık; Tekel'in özelleştirilmesi ile ilgili, Amerikan sigaralarının Türk pazarında rekabet edemedikleri Samsun sigarasının neredeyse iki yıllık kârına satılmak istendiği sıralarda: "Hala atıl durumda bulunan ve bir işe yaramayan Tekel binalarını sembolik ücretlerle çeşitli kurumlara devrediyoruz. Tekel'in -çöpüne kadar- her şeyini satacağız. Bana göre tek çöp bırakılmamalıdır." demişti.

Bizim özelleştirmeler sürerken, son sosyalist devleti de yıktık, diye sevinç çığlıkları atan bir başbakanımız bile oldu. O yüzden; ne Bayar'ın bu sevinç kokan sözlerine, ne IMF ile olan "cilveleşmelerine", ne de Aşık'ın "çöpçülüğüne" pek kızasımız gelmiyor.

Sevgili okurlar; gelecek sayımızda, "özelleştirme" ile ilgili, toplumda geniş kabul gören bazı yanlış inanışları inceleyeceğiz.

Sömürsüz yarınlarda görüşmek dileği ile...

iletisim@politikadergisi.com [2]

Bu yazı; Politika Dergisi, Sayı 7'de yer almıştır. Tüm fazladan özellikleri ile orijinal sayıyı indirmenizi öneririz. Sayı 7'yi indirmek için [buraya tıklayınız](#). [3]

Yorumlar

- [Ekonomi - Finans](#) [4]
- [Eko-Politik](#) [5]

Kaynak URL (25/04/2024 - 10:32 tarihinde yazdırıldı):

<http://politikadergisi.com/makale/ozellestirme-ile-yuzlesmek-1>

Bağlantılar:

- [1] <http://politikadergisi.com/pd-uye/osman-budak>
[2] <mailto:osman.budak@politikadergisi.com>
[3] <http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/PD7.zip>
[4] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/ekonomi-finans>
[5] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/eko-politik>